

Staatinsekretäärin Raimo Vallen puhut Paaskiviikola 2010

Minule oon suuri ilo olla myötä Paaskiviikola, ja mie olenki saanu kunnian aukasta tämän tapattuman! Mie olen nähny, kunka tämä festivaali oon kasunu pienestä tapattumasta koko viikon festivaaliksi, ja se lämmittää minun syäntä. Nyt saatethaan enämen ihmiset osalistua tähään tapattumhaan, ja mie voin hyvälä mielelä sanoa, ette tämä tullee olheen rikkhaus koko alale. Nyt ko festivaali oon laajentunnu geografisesti, saatethaan useammat olla myötä juhlimassa kväänin kieltä ja kulttuuria.

Viikon aikana tapattuu paljon, ja siitä päästhään iloitemhaan paikalisten kväänitten lisäksi monet muutki. Kaikila oon maholisuus tutustua ja osalistua kväänikulttuurhiin: musikkhiin, ruokaperintheesheen, muistelukshiin, idolprogramhiin ja vieläpä saunomisheen! Tätä kaikkea met ootama innola! Piian tämä viikko auttaa ihmisiä ymmärtämhään oman alkuhistorian ja tuomhaan sen rohkeasti esile?

Staatinsekretäärinä minula oon vastuu kansalisista minoriteeteistä. Eriliikaisesti mie perustan siitä, mitä kväänin- ja suomenkielisissä miljöissä tapattuu. Se oon mielenkiintosta kuorata, kunka tämä ala kehitty. Paikaliset ja alaliset voimat haluthaan työtellä kväänin kielen etheen: pittää vaarin, nostaa ylös ja viä etheenpäin sitä. Tet voitta olla ylpeät siitä, ette niin monet komuunit haluthaan työtellä yhdessä, ja järjestää tämmöisen koko viikon kestäävän valtavan programin! Mie piän, ette komuuniitten rooli tullee olheen tärkeä myös revitaliseeraamistyössä, jotta tämä positiivinen kehitys saattaa jatkua. Raisin ja Isovuonon komuunit oonki jo kunnostautunheet tässä työssä, ja net saatethaan olla esimerkkinä toisile krannikomuuneile. Tromssan fylkinkomuuni tukkee kans tätä työtä.

Se työ, mitä oon tehty eriliikaisesti viien viimi vuoen aikana ja sen jälkhiin ko kväänin kielestä tuli oma kieli, oon vaikuttannu paljon: se negatiivinen suunta, missä kieli ja kulttuuri olthiin jo aikheissa kaota, oon nyt kääntymässä. Yksittäisten ihmisten, organisašuuiniitten ja institušuuiniitten suuri aktiivisuus, sekä paikalisten ja alalalisten hallitusherroitten osalistuminen oon vaikuttannu siihen, ette uusila sukupolvila oon nyt maholisuus ottaa käytthöön heän vanhempien ja isovanhempien kielelisen ja kulttuurillisen perinön. Ko mie näen tämän voiman, millä täälä työtelhään, niin ei jää eppäilystäkhään, etteikö täälä olis halu elämänvoimasheen ja elävhään kielenkäytthöön! Ja ko yksittäiset ihmiset työtelhään jonku asian etheen ja askel askelheelta aukasthaan tien, niin silloin siitä syntyy hyvä pohja, minkä pääle met yhdessä saatama rakentaa lissää. Ja tämä työ vielä vahvistuu, jos hallitusherrat oon myötä teän kans vetämässä tätä lastia.

Konferansi, mikä järjestethään täälä Isovuonossa tääpäinä ja huomena, kuuluu staatin kväänin kielen revitaliseeraamistyöhön. Met toivoma, ette met yhdessä keskeisten, alalisten ja paikalisten aktöörin kans löyvämä parhaiman tavan kehittää kväänin kielen eläväksi kieleksi Norjassa. Kolme departtimenttiä työtelhään yhdessä konferansin etheen, ja se meinaa

sitä, ette myös kulttuuri ja opetus oon työssä myötä – alat, jotka oon elämäntärkeät kielen kehittymiselle.

Monet kielet ja kulttuurit oon suuri resurssi, mistä häytyy hyvin pittää vaarin. Nyt oon kyse sekä jokhaisen omasta ja koko kväänikulttuurin tulevaisuudesta ja maholisuuksista. Meilä oon vielä suuri työ eessä, ja met tarttema kaiken avun – sekä pienen ja suuren.

Se, ette tet ilola tuotta esile oman alkuhistorian, oon tärkeä kielen ja kulttuurin revitaliseeraamisessa. Ja sen tet näytättä tämän festivaalin avula. Tet oletta kansalinen minoriteetti Norjassa, ja teän kulttuuri oon yhtä tärkeä ko norjalainen kulttuuriperintö. Paaskiviikon avula tet näytättä, ette se kulttuuri, minkä teän esivanhemat oon tuonheet tänne, ei ole tyhä erikoinen, mutta se oon kans osin vaikuttannu tämän alan norjalaisheen kulttuurhiin. Tämä festivaali oon kans hyvä esimerkki toisile minoriteeteile. Tet voitta olla iloset, ette teilä oon kokemuksia, mitä tet saatatta opettaa etheenpäin muile. Jakakaa ainaki näitä teän kokemuksia niitten kans, jotka oon vaarassa menettää kielen ja kulttuurin!

Täälä Isovuonossa, festivaalin ensimmäisenä päivänä, met saama aluksi kuula, ko kulttuurikoulun oppilhaat laulethaan. Mie piän se oon symbolisesti oikhein, ette alethaan lapsista; sillä nethään oon lapset ko kuljetethaan kielen ja kulttuurin etheenpäin ja vaikutethaan kväänin kielen tulevaisuutheen. Mie ootan ilola tämän illan kulttuuriesityksiä ja toivon sekä tämän vuoen Paaskiviikole ja teile kaikile lykkyä tykö!